

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Komparatystyka - wykład (Wykład), PG_00133599						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Magdalena Horodecka				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest wprowadzenie studentów w obszar komparatystyki, interdyscyplinarnej formacji badawczej, która w dużej mierze wyznacza horyzonty współczesnego literaturoznawstwa. Wykłady powinny uzmysłowić studentom istnienie wielorakich zależności pomiędzy tekstem literackim a zjawiskami z innych dziedzin sztuki i humanistyki (malarstwo, muzyka, fotografia, filozofia, historia idei, mitologia, przy czym prowadzący może zdecydować się na wybór spośród tych licznych możliwości).						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPMU2_K01] W sposób odpowiedzialny wykorzystuje wiedzę literaturoznawczą przy podejmowaniu różnorodnych zadań i projektów zgodnie z regułami, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	Student: • zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (K_K01), • jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K03), • potrafi pracować i współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role (K_K03), • ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie (K_K05).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPMU2_U02] Posiada językowe oraz literackie kompetencje wystarczające do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych zaawansowanych technologii.	• posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu oraz wystąpień ustnych w języku polskim, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł (K_U2).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FPMU2_U01] Posiada pogłębione umiejętności badawcze z zakresu literaturoznawstwa, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Student: • potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych (K_U01),	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPMU2_K05] Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, literackiego i językowego regionu, kraju i Europy.	Student: • zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (K_K01), • jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K03), • potrafi pracować i współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role (K_K03), • ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i Europy oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie (K_K05).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FPMU2_K03] Systematycznie uczestniczy w międzynarodowym życiu kulturalnym a zwłaszcza literackim, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi i potrafi zachęcać innych do kontaktów z kulturą i kreuje przestrzeń humanistyczną zgodnie z zasadami gospodarności.	• posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie komparatystyki (K_U01, K_U02),	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[FPMU2_W02] Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę ogólną dotyczącą literaturoznawstwa i metodologii badań literackich.	• posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie komparatystyki (K_U01, K_U02),	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPMU2_W03] Zna teoretyczne założenia współczesnych badań literaturoznawczych i ich historię.	• posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie komparatystyki (K_U01, K_U02),	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPMU2_W01] Posiada pogłębioną wiedzę o powiązaniach literaturoznawstwa z innymi obszarami humanistyki oraz wybranymi obszarami nauk społecznych, w szczególności kulturoznawstwem, naukami o sztuce, filozofią, historią, psychologią, socjologią oraz jest świadom podstawowych problemów i możliwości badawczych wynikających z powiązania tych obszarów.	• umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U02), • potrafi poprawnie posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu komparatystyki (K_U01), • potrafi rozpoznawać i analizować różne typowe formy dziennikarskiej wypowiedzi pisanej i ustnej (K_U02),	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPMU2_W04] Ma wiedzę umożliwiającą prowadzenie specjalistycznych badań w zakresie literaturoznawstwa.	Student • ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu komparatystyki w literaturoznawstwie (K_W01), • zna zakres i problematykę badań komparatystycznych (K_W02), • zna podstawowe pojęcia poszczególnych dyscyplin komparatystycznych (K_W03), • ma uporządkowaną wiedzę o poszczególnych działach komparatystyki, metodologii komparatystycznej i tendencjach rozwojowych tej dyscypliny (K_W04).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Problematyka wykładu Historia komparatystyki. Definicje dyscypliny i problematyka badawcza. Ważne prace o charakterze komparatystycznym (analiza obranej perspektywy badawczej, przebiegu interpretacji komparatystycznej). Założenia komparatystyki kulturowej, intersemiotycznej, literackiej. Instytucjonalizacja komparatystyki polskiej i światowej (czasopisma, ośrodki uniwersyteckie, serie wydawnicze, stowarzyszenia).		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiedza z teorii literatury i poetyki.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Obecności	80.0%	50.0%
	Test	51.0%	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Erich Auerbach, Blizna Odyseusza, w: Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, Warszawa 2004 Ryszard Przybylski, Et in Arcadia ego. Esej o tęsknotach poetów, Kraków 1966. Thomas Stearns Eliot, Środa Popielcowa, w: Wybór poezji, BN, Wrocław 1990. Janina Abramowska, Powtórzenia i wybory. Studia z tematyki i poetyki historycznej, Poznań 1995. Olaf Kryszowski, Literatura i malarstwo w badaniach porównawczych, w: Komparatystyka dzisiaj, tom I. Problemy teoretyczne, redakcja naukowa Ewa Szczesna i Edward Kasperski, Kraków 2010 (s. 160-172). Adam Dziadek, Obrazy i wiersze. Z zagadnień interferencji sztuk w polskiej poezji współczesnej, Katowice 2004. Andrzej Hejmej, Stereotyp(y) muzyki w literaturze, w: Muzyka w literaturze, Kraków 2008 Rene Etiemble, Czy należy zrewidować pojęcie Weltliteratur, w: Antologia zagranicznej komparatystyki literackiej, red. H. Janaszek-Ivničková, Wrocław 1997. Gayatri Chakravorty Spivak, Przekraczanie granic, w: Niewspółmierność. Perspektywy nowoczesnej komparatystyki, red. Tomasz Bilczewski, Kraków 2010. Kama Sywor Kamanda, Czarownica Nanga, w: Czarownica Nanga. Baśnie afrykańskie, Poznań 2009. Chinua Achebe, Wszystko rozpada się (dowolne wydanie). Edward Said, Rezydowanie w Orientie a nauka: wymogi wyobraźni i leksykografii, w: Orientalizm (dowolne wydanie). Ryszard Kapuściński, Czarne kryształ nocy, w: Heban (dowolne wydanie) Henryk Sienkiewicz, Listy z Afryki (fragmenty), Warszawa 1949.	

Uzupełniająca lista lektur	Komparatystyka dzisiaj, tom I. Problemy teoretyczne, redakcja naukowa Ewa Szczęsna i Edward Kasperski, Kraków 2011 Antologia zagranicznej komparatystyki literackiej. Pod red. Haliny Janaszek- Ivaničkovej. Warszawa 1997 Olga Płaszczewska, Przestrzenie komparatystyki italianizm, Kraków 2010, zwłaszcza część I: Przestrzenie komparatystyki. Czesław Miłosz, Wypisy z ksiąg użytecznych, Kraków 1994 (dowolny rozdział) Chinua Achebe, Krytyka kolonialistyczna, przeł. K. Majer, w: Literatura na świecie 1/2, 2008 r. Kathryn Linn Geurts, O kamieniu, chodzeniu i mówieniu w Afryce Zachodniej, w: Estetyka Afryki. Antologia, red. M. Cymorek, Kraków 2008. Chimamanda Ngozi Adichie, Małżeństwo skojarzone przez swatów, w: To coś na Twojej szyi, Warszawa 2011. Jeden numer wybranego czasopisma komparatystycznego, np.: Bez porównania, Porównania, Przekładaniec, Comparative Literature, Comparative Critical Studies. Literatura Europy, Gdańsk 2009. Abramowska J., Powtórzenia i wybory: studia z tematologii i poetyki historycznej, Poznań 1995. Archipelag porównań. Szkice komparatystyczne, Universitas, Kraków 2007 Auerbach E., Filologia literatury światowej, w: Współczesna teoria badań literackich za granicą. Antologia, opracował Henryk Markiewicz, tom II, Kraków 1976. Auerbach E., Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu (dowolne wydanie, zwłaszcza rozdziały o charakterze porównawczym) Badania porównawcze. Dyskusja o metodzie. Red. A. Nowicka-Jeżowa, Izabelin 1998. Bakuła B., Historia i komparatystyka. Poznań 2000. Barok polski wobec Europy. Kierunki dialogu, Warszawa 2003. Benedyktowicz Z. Portrety obcego. Od stereotypu do symbolu, Kraków 2000. Błoński J., Autoportret żydowski czyli o żydowskiej szkole w literaturze polskiej, w tegoż: Biedni Polacy patrzą na getto, Kraków 1996. Cieślak R., Oko poety. Poezja Tadeusza Różewicza wobec sztuk wizualnych, Gdańsk 1999. Curtius E. R., Literatura europejska, w: Literatura europejska i łacińskie średniowiecze, przeł. A. Borowski, Kraków 2005. Czermińska M. Gotyk i pisarze. Topika opisu katedry. Gdańsk 2005 Dąbrowski B., Muzyka i autobiografia, Gdańsk 2010. Dąbrowski M., Dekadentyzm współczesny: główne idee, motywy i postawy modernistyczne w polskiej i niemieckojęzycznej literaturze XX wieku, Izabelin 1996. Dąbrowski M., Literatura polska w perspektywie porównawczej: modernizm - awangarda - postmodernizm. Rekonesans (w tegoż:) Projekt krytyki etycznej. Studia i szkice literackie, Kraków 2005. Dąbrowski M., Swój, obcy, inny. Z problemów interferencji i komunikacji międzykulturowej, Izabelin 2001. Dziedzictwo Odyseusza: podróż, obcość i tożsamość, identyfikacja, przestrzeń, Kraków 2006. Etiemble R., Porównanie to jeszcze nie dowód, w: Współczesna teoria badań literackich za granicą, tom II. Fieguth R., Poezja w fazie krytycznej i inne studia z literatury polskiej, Izabelin 2000: O literackim znaczeniu nieznaczącego. Motywy polskie w noweli Tomasza Manna Śmierć w Wenecji (s.269-288); Bruno Schultz i jego cicha krytyka Kafki (s. 289-312) Ignatowicz E., Prądy w sztuce i literaturze, [w teście:] Literatura polska drugiej połowy XIX wieku (1864-1914), Warszawa 2000. Intersemiotyczność. Literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie), Kraków 2004 Janaszek- Ivanickova H., O współczesnej komparatystyce literackiej. Warszawa 1989. Janion M., Kuźnia natury, Gdańsk 1994 (lub w teście, Gorączka romantyczna, Warszawa 1975 bądź wydanie następne). Kasperski E., Dyskursy romantyków. Norwid i inni, Warszawa 2003. Kasperski E., O teorii komparatystyki, [w:] D. Ulicka (red.), Literatura. Teoria. Metodologia, Warszawa 1998. Kasperski E., Związki literackie, intertekstualność i literatura powszechna (w tegoż:) Literatura i różnorodność. Teoria literatury w sytuacji ponowoczesności, Warszawa 1996. Knysz-Tomaszewska D. i Kulczycka-Saloni J. (red.), Naturalizm: europejskie konteksty, Warszawa 1996. Krysztofiak M., Przekład literacki a translatoologia, Poznań 1999 (wybór). Krzyżanowski J., Paralele. Studia porównawcze z pogranicza literatury
----------------------------	---

		i folkloru, Warszawa 1977. Kuziak M., Palimpsesty komparatystyki, w: Komparatystyka dzisiaj, tom I Problemy teoretyczne (s. 127-145). Legeżyńska A., Tłumacz i jego kompetencje autorskie. Warszawa 1999. Literatura a malarstwo malarstwo a literatura. Panorama tekstów polskich XX wieku, opr. G. Królikiewicz, O. Płaszczewska, I. Puchalska, M. Siwiec, Kraków 2009 Łotman J., Problemy semiotyki komparatystycznej [w:] A. Brodzka, M. Hopfinger (red.), Problemy wiedzy o kulturze. Prace dedykowane Stefanowi Żółkiewskiemu, Wrocław 1986. Mecklenburg N., Zadania i obszar badań literaturoznawstwa interkulturowego. Zarys problematyki, w Komparatystyka dzisiaj, tom I Problemy teoretyczne (s.54-66). Michałowska T., Ślaski J. (red.), Literatura staropolska w kontekście europejskim, Wrocław 1978. Millati P., Gombrowicz wobec sztuki. (Wybrane zagadnienia). Gdańsk 2002. Mitosek Z., Mickiewicz w oczach Francuzów, Warszawa 1999. Możejko E., Literatura porównawcza w dobie wielokulturowości. Teksty Drugie 2001 nr 1. Możejko E., Między kulturą a wielokulturowością: dylematy współczesnej komparatystyki. W: Sporne i bezsporne problemy współczesnej wiedzy o literaturze. Pod red. W. Boleckiego i R. Nycz. Warszawa 2002 Nowicka-Jeżowa A., Jan Andrzej Morsztyn i Giambattista Marino. Dialog poetów europejskiego baroku, Warszawa 2000. Nycz R., Język modernizmu. Prologomena historycznoliterackie (rozdz.I, V, VII i VIII), Wrocław 2002 Panas W., O pograniczu etnicznym w badaniach literackich, w: Wiedza o literaturze i edukacja: księga referatów Zjazdu Polonistów, Warszawa 1995, pod redakcją Teresy Michałowskiej, Zbigniewa Golińskiego i Zbigniewa Jarosińskiego, Warszawa 1996. Pawlikowski J. G., Mistyka Słowackiego, Kraków 2009. Pietrkiewicz J., Literatura polska w perspektywie europejskiej, Warszawa 1986. Płaszczewska O., Błazen i błazeństwo w dramacie romantycznym. Studium komparatystyczne, Kraków 2002 Płaszczewska O., Wizja Włoch w polskiej i francuskiej literaturze okresu romantyzmu, Kraków 2003. Płaszczewska O., Włoskie przekłady dzieł Juliusza Słowackiego, Kraków 2004. Polony L., Antynomie doświadczenia muzycznego w Czarodziejskiej górze Thomasa Manna, w: Persefona, czyli dwie strony rzeczywistości, pod redakcją Marii Cieśli-Korytowskiej i Małgorzaty Sokalskiej, Kraków 2010 (s. 411-416) Praz M., Mnemosyne. Rzecz o powinowactwie literatury i sztuk plastycznych (dowolne wydanie) Przekład literacki. Teoria, historia, współczesność. Red. A. Nowicka-Jeżowa, D. Knysz-Tomaszewska. Warszawa 1997 Przekład literacki. Teoria, historia, współczesność. Red. A. Nowicka-Jeżowa, D. Knysz-Tomaszewska. Warszawa 1997. Przybylski R., Ogrody romantyków, Kraków 1978. Puciata-Pawłowska J., Jacek Malczewski a romantyzm, w: Romantyzm. Studia nad sztuką drugiej połowy wieku XVIII i wieku XIX, Warszawa 1967. Rosset R., Drzewo Kraków. Mit polski w literaturze francuskiej 1573-1896, Kraków 1997: Wstęp (s. 7-14); Polka Benjamin Constant (s.231-245), Zakończenie (s.261-267) oraz: Benjamin Constant, Adolf, przełożył Tadeusz Boy-Żeleński, Warszawa 1948. Skwara M., Wysłouch S.,(red.), Ut pictura poesis, Gdańsk 2006. Szahaj A., E pluribus unum? Dylematy wielokulturowości i politycznej poprawności. Kraków 2004. Szczęsna E., Interpretacja i polisemiotyczność, [w tejsze:] Poetyka mediów, Warszawa 2007. Szymańska B., Kultury i porównania. Kraków 2003. Uspienski B., Strukturalna wspólnota różnych rodzajów sztuk. Ogólne zasady organizacji dzieła malarskiego i literackiego [w tegoż:] Poetyka kompozycji, przeł. P. Fast, Katowice 1997. Wellek R., Pojęcia i problemy nauki o literaturze, wybrał i przedmową poprzedził Henryk Markiewicz, Warszawa 1979: Teoria, krytyka i historia literatury (s. 11-28); Kryzys literatury porównawczej (s. 392-403). Pierwszy z tych dwóch artykułów dostępny też w II tomie Współczesnej teorii badań literackich za granicą. Wielojęzyczność literatury i problemy przekładu artystycznego, red. E. Balcerzan, Wrocław 1984. Woronow I., Romantyczna idea korespondencji sztuk. Stendhal, Hoffman, Baudelaire, Norwid, Kraków 2009. Wysłouch S., Literatura a sztuki wizualne, Warszawa 1994. Ziamba K., Projekt komparatystyki wewnętrznej, w: Teksty Drugie, nr 1-2 / 2005. Żurowski M., Między renesansem i awangardą. O literaturze polskiej z perspektywy komparatysty, Warszawa 2007.
--	--	--

	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Analiza porównawcza poezji. Analiza muzyczności dzieła literackiego. Analiza narracyjności dzieła sztuki wizualnej.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.